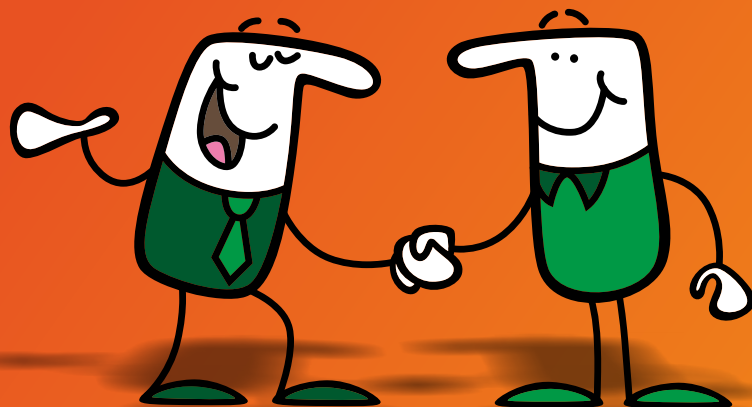

Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej „Inkubator Przedsiębiorczości”

**aktywnie konsultujemy
decydujemy
działamy
lepiej współpracujemy**

Publikacja opracowana w ramach projektu partnerskiego pt. „Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy”
zrealizowanego na obszarze 11 gmin powiatu świeckiego w okresie od 1 sierpnia 2013r. do 14 sierpnia 2014 r.

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA

Opracowanie merytoryczne:

Hanna Łowicka

Opracowanie graficzne i druk publikacji:

Studio M&M GRAPHIC

Publikacja rozpowszechniana bezpłatnie.

Świecie, lipiec 2014 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

aktywnie konsultujemy
decydujemy
działamy
lepiej współpracujemy

Świecie, lipiec 2014 r.

**„Jeśli chcesz osiągnąć coś, czego dotąd nie osiągnąłeś,
zaczynij robić coś, czego dotąd nie robiłeś...”**

Prof. Nossrat Peseschkian

Szanowni Państwo

Zamysł i cel projektu określone zostały w wyniku wsluchania się w potrzeby lokalnej społeczności. Aby urzeczywistnić zamierzenia pozyskaliśmy w drodze konkursu środki z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Poddziałania 5.4.2 „Rozwój dialogu obywatelskiego” na realizację projektu „Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy”.

Wszystkie zadania skierowane były wyłącznie do jednostek samorządu terytorialnego (jst) oraz organizacji pozarządowych (ngo), mających siedzibę na terenie powiatu świeckiego.

Uczestnikami projektu stali się przedstawiciele jst i ngo, którzy dogłębnie poznawali tajniki procesów konsultacyjnych i wspólnym wysiłkiem wypracowywali nowe techniki i narzędzia konsultacyjne.

To dzięki ich wytrwałości w zdobywaniu wiedzy i drążeniu w szczegóły udało nam się wykreować nowy twór w postaci platformy do konsultacji on-line, która stała się skutecznym narzędziem wzmacniającym i ujednolicającym procesy konsultacyjne w powiecie świeckim.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się publikacją.

mgr Katarzyna Lipowiec
Koordynator projektu

Projekt realizowany przez
Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Gospodarczego
Ziem Świeckiej „Inkubator Przedsiębiorczości”
w partnerstwie z Powiatem Świeckim
w ramach
POKL Poddziałanie 5.4.2.
Rozwój dialogu obywatelskiego

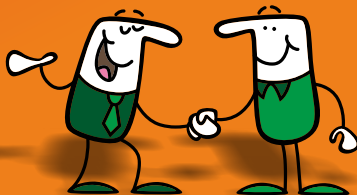
„Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy”

Projekt skierowany do:

- organizacji pozarządowych
- jednostek samorządu terytorialnego mających siedzibę w powiecie świeckim

W ramach projektu gwarantujemy bezpłatnie:

- warsztaty wyjazdowe
- wsparcie doradcze
- opracowanie planów konsultacji społecznych
- koordynację konsultacji społecznych

Biurowisko projektu:

86-100 Świecie, ul. Chmielniki 2b
tel./fax 52 33 12 868

www.inkubator.com.pl
www.csw.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA

Projekt

„Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy”

został zrealizowany przez

Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej „Inkubator Przedsiębiorczości”

w partnerstwie z

Powiatem Świeckim

na podstawie umowy z

Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej

nr **UDA-POKL.05.04.02-00-F35/13** z dnia **25.09.2013 r.**

w ramach

Priorytet V Dobre rządzenie,

Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora,

Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego.

Cel projektu

wzmocnienie mechanizmów konsultacyjnych i współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu świeckiego

Beneficjenci projektu:

- jednostki samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe

W ramach projektu

zagwarantowaliśmy bezpłatnie:

- warsztaty wyjazdowe
- wsparcie doradcze
- opracowanie planów konsultacji społecznych dla jednostek samorządu
- koordynację konsultacji społecznych

Szczegółowe informacje o realizacji projektu znajdują się na stronie

www.inkubator.com.pl

Zapraszamy 😊

Dialog społeczny i obywatelski w koncepcji europejskiego modelu społecznego

Na podstawie analizy literatury i innych źródeł dotyczących tematyki dialogu społecznego można stwierdzić, że istnieje co najmniej kilkanaście definicji **dialogu społecznego** opracowanych przez autorów wywodzących się z różnych organizacji i instytucji z wielu krajów.

Dla przykładu przytoczę definicję Komisji Europejskiej¹:

Dialog społeczny to stały proces interakcji pomiędzy partnerami społecznymi w celu osiągnięcia porozumień dotyczących kontroli działań w sferach gospodarczej i społecznej, zarówno na szczeblu makro, jak i na szczeblu mikro.

Dla porównania w polskiej literaturze w publikacji: „*Dialog społeczny po polsku – fikcja czy szansa*”² znajdujemy:

„...mniej lub bardziej zinstytucjonalizowany sposób komunikowania się między władzą państwową a różnymi podmiotami społecznymi reprezentującymi interesy znaczących odłamów społeczeństwa, których zasadniczą funkcją jest wzajemne przekazywanie sobie opinii oraz ustaleń dotyczących celów, instrumentów i strategii wdrażania polityki publicznej.

Dialog społeczny jest powszechnie stosowanym sposobem umacniania skuteczności polityki państwa i omijania ułomności standardowych mechanizmów demokracji parlamentarnej”.

¹ Social Dialogue in Europe . Partnership for Change, MEMO/04/211, Brussels 2004 (<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/04/211&format=PDF&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>).

² Autorzy: Barbara Gąciarz, Włodzimierz Pańków, Instytut Spraw Publicznych, 2001 r.

Reasumując można wskazać, że cechą charakterystyczną definicji dialogu społecznego jest negocjowanie, konsultowanie, informowanie, które odbywa się pomiędzy przedstawicielami rządu, jednostek samorządu terytorialnego, pracodawcami i pracownikami w kwestiach dotyczących polityki społecznej i gospodarczej.

Ponadto dialog społeczny może mieć szerszy lub węższy zasięg. W tym węższym rozumieniu odnosi się do tradycyjnego ujęcia, czyli dialogu na linii: rząd, związki zawodowe i pracodawcy. Natomiast w szerszym ujęciu, którego uwarunkowania związane są z rozwojem społeczeństw i gospodarek odnosi się już do upowszechnienia idei dialogu na inne instytucje, głównie chodzi o tzw. **trzeci sektor**³. Ten rodzaj dialogu nazywany jest też często dialogiem obywatelskim, dzięki silnej reprezentacji przedstawicieli trzeciego sektora, który tworzą właśnie społeczni działacze i zaangażowani obywatele.

III SEKTOR to nazwa stosowana wobec ogółu organizacji pozarządowych.

Określenie to, przeniesione z języka angielskiego (third sector), nawiązuje do koncepcji podziału dzielącego aktywność społeczno-gospodarczą nowoczesnych państw demokratycznych na trzy sektory.

*Tak więc obok instytucji państwa (administracji publicznej, sektora państwowego – pierwszego sektora) oraz podmiotów **for-profit**, nastawionych na zysk (biznes, sektor prywatny – drugiego sektora)*

*istnieją organizacje, które ani nie są nastawione na zysk (**non-profit**) ani nie stanowią elementu struktury państwa – są zatem trzecim sektorem.*

W Polsce upowszechnił się angielski skrót NGO, czyli - non-governmental organizations.

³ <http://osektorze.ngo.pl/x/631717>

Warto zaznaczyć, że prowadzone systematycznie przez Komisję Europejską konsultacje polityk europejskich zaliczane są także do dialogu obywatelskiego. Przez wiele organizacji niestety podnoszona jest kwestia konieczności uregulowania zasad prowadzenia tego dialogu, bowiem wskazuje się na jego niską skuteczność oddziaływania.

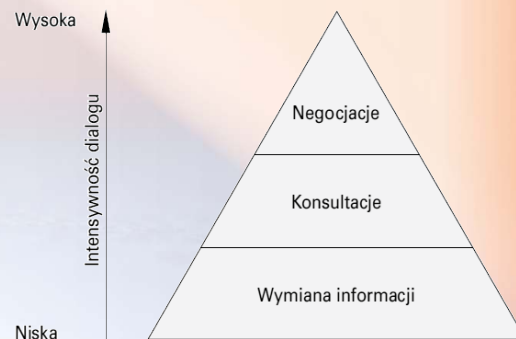
Dialog społeczny prowadzony na szczeblu poszczególnych państw, a szczególnie należących do Unii Europejskiej jest bardzo istotny dla rozwoju społeczno-gospodarczego tych państw. Natomiast dialog prowadzony na szczeblu Wspólnoty ma charakter uzupełniający i jest komplementarny do narodowego dialogu społecznego. Biorąc pod uwagę tradycję dialogu europejskiego daje się zauważyć, że mimo ponad pięćdziesięciu lat istnienia Wspólnoty Europejskiej historia dialogu społecznego jest stosunkowo krótka. Pierwsza wzmianka o dialogu społecznym oficjalnie pojawiła się dopiero w 1985 roku, a proces ten został nazwany dialogiem społecznym z Val Duchesse. W miejscowości tej w latach 1985-1991 odbywały się spotkania pracodawców, pracobiorców i przedstawicieli władz. Ten etap zapoczątkował prawdziwy rozkwit dialogu i stał się przyczynkiem dla Komisji Europejskiej do promowania i upowszechniania idei dialogu na szczeblu całej Wspólnoty.

Uwieńczeniem aktywności z tego okresu było podpisanie w 1991 roku Porozumienia na rzecz rozwoju idei europejskiego dialogu społecznego o charakterze ponadnarodowym i ponadsektorowym. W dokumencie tym wyszczególniono trzy zasadnicze funkcje dialogu:

- 1/ konsultacje**
- 2/ negocjacje**
- 3/ zharmonizowane działanie trójstronne**

Ponadto w Porozumieniu tym opisano odnośnie prowadzenia dialogu społecznego: procedury, mechanizmy i wkład instytucji. Traktat z Maastricht, który potwierdził obowiązek prowadzenia konsultacji w obszarze polityki społecznej wyznaczył więc nowe kierunki działania. Szczególną rolę w tym aspekcie uzyskał Komitet Ekonomiczno-Społeczny jako ciało doradcze i konsultacyjne. Efektem

Rysunek 1. Trójkąt dialogu społecznego

Źródło: ILO.

rozwoju idei dialogu społecznego było powstanie w 1992 roku Komisji Dialogu Społecznego. Kolejnym etapem rozwoju dialogu na szczeblu europejskim był Traktat Amsterdamski, który oficjalnie podkreślił znaczenie dialogu społecznego i partnerów społecznych.

Szczególne znaczenie posiada powołany w 2003 roku Trójstronny Szczyt Społeczny⁴ ds. Wzrostu i Zatrudnienia, który składa się z przedstawicieli pracodawców, związków zawodowych i Komisji Europejskiej.

Zadaniem Trójstronnego Szczytu Społecznego jest zapewnienie dialogu społecznego między instytucjami europejskimi a przedstawicielami pracodawców i pracowników.

Szczyt odbywa się w ramach dialogu międzybranżowego, a omawiane tematy dotyczą wszystkich sektorów gospodarki oraz spraw pracowniczych w Unii Europejskiej (UE).

W obecnej koncepcji europejskiego dialogu społecznego prowadzone są dwie jego formy: dialog dwustronny (autonomiczny) oraz zharmonizowane działania trójstronne, które obejmują cztery obszary tematyczne:

- **Problemy dotyczące zatrudnienia**
- **Problemy dotyczące zabezpieczenia społecznego**
- **Problemy makroekonomiczne**
- **Problemy dotyczące kształcenia zawodowego i edukacji**

W ramach dialogu dwustronnego powołano ponad 30 sektorowych instytucji dialogu społecznego, które opracowały istotne dokumenty programowe dla ponad połowy branży europejskich gospodarek.

⁴ http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/social_dialogue/c10715_pl.htm

Wraz z wejściem w życie Traktatu z Lizbony do postanowień traktatowych włączono nowy artykuł (art. 152 TFUE) stanowiący, że:

„Unia uznaje i wspiera rolę partnerów społecznych na swoim poziomie, uwzględniając różnorodność systemów krajowych. Ułatwia ona dialog między nimi, szanując ich autonomię”.

Ponadto art. 153 TFUE zapewnia państwom członkowskim możliwość powierzenia partnerom społecznym wykonania decyzji przyjętej przez Radę w sprawie ratyfikacji układu zbiorowego podpisanego na szczelbu europejskim⁵.

Istotnym elementem prowadzenia dialogu społecznego są wypracowane zasady, które odnoszą się do: równości partnerów uczestniczących w tym procesie, każdy z uczestników zachowuje autonomię; legitymizacji partnerów w swoim środowisku, reprezentatywności oraz posiadania kompetencji do prowadzenia dialogu. Zasady te warunkują skuteczność procesu dialogu oraz jego efekty.

Warto podkreślić, że europejski dialog społeczny przynosi wszystkim stronom wymierne korzyści, które można rozpatrywać w kilku kluczowych aspektach. Pierwszym z nich jest możliwość wspólnego rozwiązywania zdiagnozowanych problemów, w sposób efektywny i uwzględniający stanowiska wielu zaangażowanych w proces stron. Drugim aspektem jest możliwość redukcji konfliktów społecznych, między innymi dzięki uwzględnieniu propozycji wszystkich stron oraz rozpoznania rzeczywistych przyczyn tych konfliktów. Kolejnym istotnym aspektem jest fakt, że dzięki dialogowi wzmacniana jest także idea partnerstwa, bowiem partnerzy mają możliwość współdziałania ze sobą podczas negocjacji, konsultacji oraz w procesie informowania. I w końcu zaangażowanie partnerów społecznych w opisane procesy powoduje, że stają się oni aktywnymi akcjonariuszami w procesie kreowania różnych polityk.

⁵ http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/pl/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.10.7.html

Z uwagi na fakt zaangażowania partnerów społecznych następuje także uspołecznienie procesu podejmowania decyzji w istotnych dla społeczeństw kwestiach, a to z kolei daje poczucie realizacji zasady sprawiedliwości społecznej. Europejski dialog społeczny skupia się głównie na konsultowaniu oraz wymianie informacji. Nie mniej jednak celem Komisji Europejskiej jest by dialog społeczny stał się m.in. efektywnym narzędziem w podwyższaniu konkurencyjności gospodarki europejskiej, co przełoży się na osiąganie celów zawartych w np. Strategii Lizbońskiej. Ma to szczególne znaczenie w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych w Unii Europejskiej, które dla wielu gospodarek stanowią istotne wyzwanie.

Dialog społeczny służy usprawnieniu sprawowania rządów w Unii Europejskiej dzięki uczestnictwu partnerów społecznych w procesie podejmowania decyzji i ich wdrażania.

Parlament Europejski w 2012 roku przypomniał, że: „dialog społeczny ma szczególne znaczenie dla realizacji celów w zakresie zatrudnienia sformułowanych w strategii UE 2020”.

Wyzwaniem dla tego procesu jest przede wszystkim podnoszona na forum niewystarczająca jakość zarządzania tym procesem oraz zdarzające się nieprzygotowanie partnerów społecznych z poszczególnych państw członkowskich.

Efektom funkcjonowania europejskiego dialogu społecznego było ustanowienie wielu istotnych dyrektyw dotyczących m.in. urlopów rodzicielskich, o pracy, telepracy itp.

Zgodnie z art. 151 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) promowanie dialogu między pracodawcami i pracownikami uznawane jest za wspólny cel UE i państw członkowskich⁶.

⁶ Źródło: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/pl/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.10.7.html

Konsultacje społeczne jako ważne narzędzie w dialogu społecznym

Historia ewolucji znaczenia nazewnictwa konsultacji społecznych w Polsce jest związana m.in. z transformacją ustrojową z 1989 roku. Po tym okresie bowiem pod pojęciem tym krył się głównie dialog przedstawicieli związków pracodawców i pracowników. Natomiast obecnie konsultacje społeczne odnoszą się do udziału przedstawicieli różnych grup społecznych i organizacji i administracji publicznej, które z uwagi na temat konsultacji chcą wziąć w nich aktywny udział i są zainteresowane zarówno ich przebiegiem jak i efektami⁷.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

to zorganizowany sposób uzyskiwania przez administrację opinii oraz stanowisk od podmiotów (a więc osób i instytucji), których pośrednio lub bezpośrednio dotkną skutki proponowanych przez administrację działań.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

to proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje zamierzenia bezpośrednio lub pośrednio ich dotyczących.

W Polsce istnieje wiele regulacji prawnych dotyczących procesu konsultacji społecznych, należą do nich m.in.:

- **Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie**
- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko**
- **Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju**
- **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**

⁷ Dagmir Długosz, Jan Jakub Wygnański, „Obywatele współdecydują. Przewodnik po partycypacji społecznej”, Warszawa 2005.

Dokumenty te regulują kwestie przeprowadzania konsultacji społecznych z punktu widzenia obszarów tematycznych, których dotyczą. Wszystkie odnoszą się do kwestii istotnych, a związanych z partycypacją społeczną. Dzięki temu aktywni i zaangażowani obywatele, w tym przedstawiciele NGO mogą współdecydować w sprawach istotnych dla lokalnych społeczności. W związku z regulacjami prawnymi wyróżnia się sytuacje, gdy przeprowadzenie procesu konsultacji jest obowiązkowe oraz pozostałe sytuacje, gdy są one zalecane.

Nowelizacja Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie⁸ przyczyniła się do rozwoju i upowszechnienia idei konsultacji społecznych w Polsce.

W artykule 5a zapisano, że:

„Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.”

Konsultacje społeczne są więc m.in. formą współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi oraz formą komunikacji społecznej. Wśród wielu funkcji jakie pełnią konsultacje społeczne do szczególnie istotnych można zaliczyć:

- **Funkcję edukacyjną**
- **Funkcję kreatywną**
- **Funkcję partycypacyjną**
- **Funkcję informacyjną**
- **Funkcję identyfikacyjną**

⁸ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.), ostatnia nowelizacja z 22.02.2014 r.

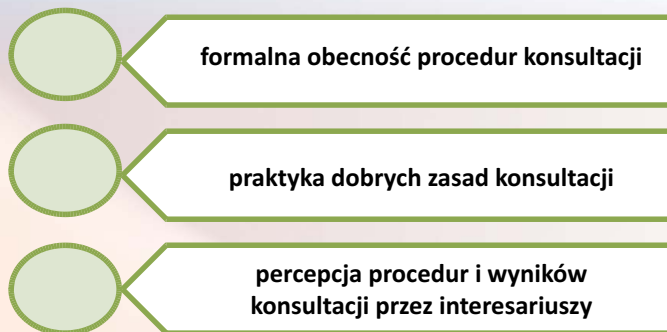

Do podstawowych metod i technik prowadzenia konsultacji możemy zaliczyć następujące:

- **Spotkania publiczne** – otwarte dla zainteresowanych tematyką konsultacji osób;
- **Tzw. wysłuchania publiczne**, czyli otwarte debaty publiczne prowadzone przez doświadczonego moderatora;
- **Pisemne opiniowanie** tzw. publiczne wezwanie do zgłaszania opinii, czyli wyrażanie swojego stanowiska w formie pisemnej, (tradycyjnej lub elektronicznej);
- **Konsultacje z udziałem grup przedstawicielskich;**
- **Jakościowe metody badania opinii publicznej**, czyli np. wywiady kwestionariuszowe, focusowe i inne;
- **Panele obywatelskie;**
- **Konsultacje eksperckie;**
- **Referendum;**
- **Ilościowe badania reprezentatywne;**
- **Inne.**

Możemy wskazać także, że wśród różnych modeli prowadzenia konsultacji społecznych istnieje model zwany 3P, którego funkcjonowanie w praktyce przedstawia poniższy schemat.

MODEL KONSULTACJI SPOŁECZNYCH⁹ (3P- procedury, praktyki, percepcja)

Przed organizacją procesu konsultacji społecznych warto się zastanowić nad kluczowymi kwestiami, które w istocie mogą decydować o skuteczności tego procesu.

- 1. Identyfikacja problemu/tematu – przedmiot konsultacji**
- 2. Cel konsultacji – co chcemy uzyskać?**
- 3. Wybór adresatów - uczestników konsultacji**
- 4. Czas trwania konsultacji**
- 5. Zapobieganie konfliktom w procesie konsultacji**
- 6. Raportowanie na temat efektów konsultacji społecznych**

⁹ Raport końcowy z badania efektywności mechanizmów konsultacji społecznych, MillwardBrown SMG/KRC oraz Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, 2011 r.

Uwzględnienie powyższych zagadnień jest kluczowe także dla efektywności procesu, a to jest zawsze sednem całego procesu. Zasady ogólne prowadzenia konsultacji społecznych, które powinny być zawsze uwzględniane to m.in: działanie dla dobra publicznego, pomocniczość, autonomia stron, jawność informacji, bezproblemowy dostęp do informacji, etapowość procesu, przejrzystość procesu, odpowiednie ramy czasowe, profesjonalizm uczestników, zwrotność informacji o efektach konsultacji.

Możemy także wyróżnić zasadnicze

ETAPY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH:

- 1. Informowanie***
- 2. Zebranie informacji na temat problemu/kwestii***
- 3. Wymiana opinii***
- 4. Poszukiwanie rozwiązania***
- 5. Poinformowanie o wynikach konsultacji***

Wśród potencjalnych uczestników konsultacji społecznych znajdują się zarówno indywidualni obywatele, dla których poruszana tematyka podczas konsultacji jest istotna, jak i też przedstawiciele poszczególnych grup i środowisk, np.: dzierżawcy rolni, nauczyciele, rodzice, przedsiębiorcy, mieszkańcy, ekolodzy, organizacje pozarządowe.

Konsultacje społeczne mogą być też rozpatrywane z punktu widzenia zasięgu ich oddziaływania.

Wyróżnić więc możemy:

- *Poziom centralny, np. ministerstwa, które organizują konsultacje społeczne na dany temat,*
- *Poziom regionalny, np. Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego (WKDS), Urząd Marszałkowski (UM),*
- *Poziom powiatów i gmin, np. JST.*

W styczniu 2014 roku został opracowany dokument pt. Kanon Lokalnych Konsultacji Społecznych przez, powołaną do tego celu, Grupę Roboczą reprezentującą m.in. przedstawicieli administracji publicznej, NGO, uczelni. Kanon określa **7 uniwersalnych zasad**¹⁰, tj.:

- 1. *Dobra wiara***
- 2. *Powszechność***
- 3. *Przejrzystość***
- 4. *Responsywność***
- 5. *Koordinacja***
- 6. *Przewidywalność***
- 7. *Poszanowanie interesu ogólnego***

Dobrym przykładem stosowania procedur konsultacji społecznych jest przyjęty w 2013 roku Regulamin Konsultacji Społecznych w Toruniu, który określa wszystkie aspekty dotyczące przeprowadzania konsultacji¹¹.

Została także powołana Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych jako organ doradczy dla prezydenta Miasta Torunia. W skład Rady wchodzi: obywatele, przedstawiciele mieszkańców, organizacji pozarządowych, radni, pracownicy UM.

¹⁰ Kanon Lokalnych Konsultacji Społecznych, 2014 r. www.miaastapolskie.pl/.../Kanon%20konsultacji_wersja%20robocza_

¹¹ Źródło: <http://www.bip.torun.pl/dokumenty.php?Kod=11034>

Zadaniem Rady Społecznej ds. Konsultacji Społecznych jest m.in. doradzanie Prezydentowi Torunia w sprawach związanych z konsultacjami społecznymi, opiniowanie wniosków o przeprowadzenie konsultacji społecznych składanych w dorocznym naborze ogłaszany przez prezydenta miasta, opracowanie podręcznika zawierającego katalog dobrych praktyk – powszechnie akceptowanych i skutecznych metod oraz form prowadzenia konsultacji, a także przedstawianie Radzie Miasta Torunia rocznego sprawozdania z przeprowadzonych konsultacji wraz z wnioskami (www.konsultacje.torun.pl).

Konsultacje społeczne istotną formą współpracy administracji publicznej z obywatelami

Analizowane podczas warsztatów realizowanych w ramach projektu casy stady konsultacji społecznych jakie się już odbyły wskazują, że mimo dotychczasowego małego zainteresowania ciała społecznego konsultacje jako forma współpracy z administracją publiczną mają jednak istotny sens dla rozwoju wspólnot lokalnych i nie tylko.

W poszukiwaniu dobrych przykładów takiej współpracy uczestnicy warsztatów najczęściej wskazywali na konsultowanie programów współpracy z NGO na swoim terenie. Jednak patrząc dalej, na szczebel regionalny czy krajowy daje się zauważyć rosnące zainteresowanie tą formą współpracy, która dla wielu już doświadczonych osób w tym procesie wnosi nową wartość, czyli możliwość współdecydowania o przyszłości społeczno-gospodarczej danego terenu.

Na szczeblu Unii Europejskiej dobrym przykładem realizacji procesu konsultacji społecznych jest Europejska Inicjatywa Obywatelska¹². Obywatele UE uzyskali możliwość zgłoszenia własnej inicjatywy legislacyjnej, pod warunkiem uzyskania poparcia przez 1 milion obywateli UE z co najmniej 7 różnych państw członkowskich.

Przegląd wszystkich konsultacji społecznych Komisji Europejskiej znajduje się na stronie internetowej „*Twój głos w Europie*” (*Your Voice in Europe*). Poza tym na stronie „*Debate Europe*” można wziąć udział w najróżniejszych forach dyskusyjnych (<http://www.debatingeurope.eu>).

¹² Więcej na stronie internetowej: www.ec.europa.eu/citizens-initiative

W Polsce także coraz częściej wykorzystywane są narzędzia ICT do aktywizowania uczestników konsultacji społecznych, dając im możliwość łatwego i bezproblemowego udziału w trwających konsultacjach.

Do przykładów dobrych praktyk w tym zakresie można zaliczyć m.in.:

- **www.konsultacje.gov.pl** – Rządowy portal konsultacji publicznych
- **www.cyfrowymanager.pl** - Cyfrowy Manager służy instytucjom administracji państwowej i samorządowej oraz przedsiębiorstwom, które inicjują i prowadzą projekty o dużej skali i sile oddziaływania społecznego
- **www.konsultacje.um.warszawa.pl**
- **www.portalsamorzadowy.pl/spoleczenstwo-informacyjne/konsultacje-spoeczne-online,28532.html**
- **www.konsultacje.bedzin.eu**
- **www.kazdyglos.powiat.szczecinek.pl/konsultacje-spoeczne-on-line**
- **www.dialoglokalny.pl**
- **www.informaton.pl**
- **www.europadlaobywateli.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=530:14042014-konsultacje-spoeczne-online-w-sprawie-zwalczania-przemocy-wobec-dzieci**
- **www.bedzin.pl/projekty-europejskie/partycypacyjny-bedzin-wdrozenie-platformy-konsultacji-spoecznych-online-w-bedzinie**
- **www.partycypacjaspoeczna.org**
- **www.petycjeonline.com**
- **www.ec.europa.eu/yourvoice/index_pl**

Warto w tym miejscu przytoczyć kilka danych statystycznych dotyczących obszaru konsultacji społecznych w Polsce, które są wprowadzeniem do zagadnień poruszanych na warsztatach (kolejny rozdział) oraz obrazują w sposób czasami drastyczny stan wiedzy na ten temat w Polsce.

W przeprowadzonym na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej badaniu¹³ efektywności mechanizmów konsultacji społecznych zdiagnozowano obszary problematyczne dla sprawnego funkcjonowania mechanizmu konsultacji w Polsce. Badanie, które swoim zasięgiem objęło przedstawicieli sektora NGO, administracji publicznej pokazało rzeczywisty obraz sytuacji. I tak na podstawie wyników badań stwierdzono, że badani urzędnicy niewłaściwie rozumieli proces konsultacji społecznych¹⁴.

A. Zbyt wąskie rozumienie pojęcia „konsultacje społeczne”:

- Spotkania wyłącznie w ramach różnego rodzaju ciał konsultacyjnych, np. Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego,
- Zbieranie informacji i spotkania z pracownikami organów administracji zespolonej (np. w celu rozwiązywania problemów płacowych i kadrowych),
- Nieformalny kontakt z pojedynczymi obywatelami lub przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- Kontakt ze spontanicznie powstającymi grupami broniącymi partykularnych interesów,
- Odbywające się co dwa lata w każdym powiecie spotkania wojewody z wójtami i burmistrzami.

B. Nietrafne rozumienie pojęcia „konsultacje społeczne”:

- Informowanie o decyzjach podejmowanych przez urząd,
- Badania społeczne, które nie są połączone z procesem oficjalnego zasięgnięcia opinii,
- Przekazywanie władzy centralnej opinii powstałych wewnątrz urzędu wojewódzkiego dotyczących projektów ustaw,
- Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego,
- Współpraca z innymi niż samorząd terytorialny instytucjami publicznymi (np. z wojewódzkimi i powiatowymi urzędami pracy, ośrodkami pomocy społecznej), w związku z realizacją określonych zadań urzędu,
- Delegowanie wykonywania zadań organizacjom pozarządowym (zlecanie zadań publicznych i przekazywanie dotacji),
- Niepieniężne wsparcie i pomoc dla organizacji pozarządowych,
- Kontaktowanie się z obywatelami w ramach składania oficjalnych odpowiedzi na złożone pisma,
- Wszelkie kontakty z mieszkańcami powiatu, jak np. działania promocyjne, festyny.

¹³ Badanie zrealizowali: MillwardBrown SMG/KRC oraz Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia

¹⁴ Raport końcowy z badania efektywności mechanizmów konsultacji społecznych, MillwardBrown SMG/KRC oraz Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, 2011 r., s.59-60

Wśród najczęstszych powodów organizowania konsultacji społecznych (poza obowiązkowymi) badani urzędnicy wskazali:

- ***Wypracowanie rozwiązania broniącego przed krytyką (40% respondentów)***
- ***Rozłożenie odpowiedzialności za decyzje pomiędzy uczestnikami (40% respondentów)***
- ***Chęć uniknięcia lub rozwiązania konfliktu (26% respondentów)***
- ***Chęć zaangażowania obywateli w decyzje podejmowane przez urząd (19% respondentów)***
- ***Diagnoza potrzeb i oczekiwań obywateli (16% respondentów)***

Z wyników badań wynika także dlaczego urzędnicy nie organizowali konsultacji społecznych poza obowiązkowymi.

Badani wskazali jako powody:

- ***Brak przygotowania i wiedzy merytorycznej urzędników (23 % respondentów)***
- ***Komplikowanie pracy urzędu (22 % respondentów)***
- ***Brak pracowników, którzy mogli by się tym zająć (22 % respondentów)***
- ***Brak regulacji wewnętrznych w urzędzie (17 % respondentów)***
- ***Brak wiary w sens przeprowadzania konsultacji społecznych (16 % respondentów)***
- ***Obawa przed wywołaniem konfliktu z mieszkańcami (17 % respondentów)***
- ***Obawa przed roszczeniowością NGO (14 % respondentów)***

Poniższa mapa obrazuje liczbę i skalę działania w Polsce pełnomocników ds. konsultacji na poziomie gmin i powiatów.

Mapa. Pełnomocnicy ds. współpracy i jednostki ds. konsultacji na poziomie gmin i powiatów w Polsce¹⁵.

- Powiaty i gminy, w których wyznaczono pełnomocników

¹⁵ Raport końcowy z badania efektywności mechanizmów konsultacji społecznych, MillwardBrown SMG/KRC oraz Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, 2011 r.

W zestawieniu powyższych wyników z opinią pracowników administracji na temat dlaczego przedstawiciele NGO nie są zainteresowani udziałem w konsultacjach społecznych daje się zauważyć spójność z opinią samych przedstawicieli NGO, także niektórych uczestników warsztatów w ramach projektu „*Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy*”.

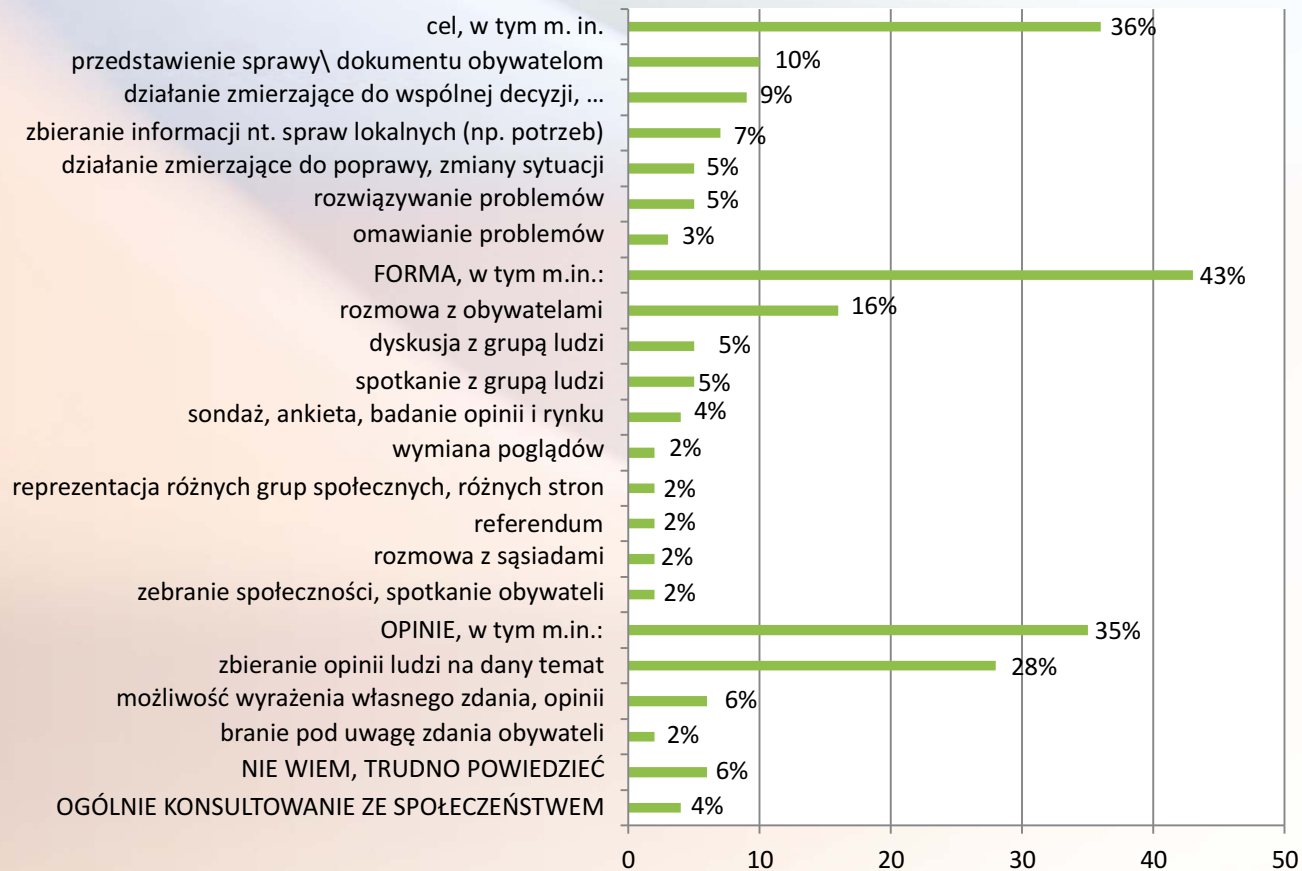
Powodami braku zainteresowania są m.in.:

- ***NGO nie działają w obszarze, których dotyczą konsultacje***
- ***NGO nie posiada osób, które mogą sformułować uwagi***
- ***NGO nie mają wystarczającego czasu na przygotowanie się do konsultacji***
- ***Obawiają się, że mogą pogorszyć się relacje z urzędem***
- ***Nie są przekonane, że ich uwagi zostaną wzięte pod uwagę***

Chcąc zmienić stan zainteresowania problematyką konsultacji społecznych trzeba zmienić sposób myślenia o tym co jest realne, a co tylko stereotypowym przekonaniem.

Do takiej zmiany niewątpliwie przyczynić się może kończący się projekt „*Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy*”, w ramach którego odbywały się warsztaty poświęcone tej tematyce.

Rysunek 2. Na czym Pana(i) zdaniem polegają konsultacje społeczne¹⁶ ? N=166

¹⁶ Raport końcowy z badania efektywności mechanizmów konsultacji społecznych, MillwardBrown SMG/KRC oraz Pracownia Badan i Innowacji Społecznych Stocznia, 2011 r., s.59-60

Doświadczenia uczestników projektu w obszarze konsultacji społecznych

Grupę docelową uczestników w warsztatach w ramach projektu pt. „*Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy*” stanowili pracownicy jednostek samorządu terytorialnego (JST) oraz pracownicy organizacji pozarządowych (NGO). Analizując skład poszczególnych grup warsztatowych można stwierdzić, że w przeważającej mierze byli to jednak przedstawiciele NGO. Jednak w prawie w każdej grupie byli też pracownicy z JST z terenu powiatu świeckiego, co pozytywnie wpływało na przebieg dyskusji na temat barier i korzyści z udziału w procesach konsultacji społecznych, bowiem można było poznać dwa punkty widzenia. Takie podejście i możliwość konfrontacji pewnych założeń i twierdzeń dało rzetelne podstawy do udzielania sobie na wzajem odpowiedzi na postawione podczas dyskusji pytania. Dodatkowo analizowane przykłady różnych procesów konsultacji i ich efektów były dla uczestników podstawą i punktem odniesienia do pracy warsztatowej.

Uczestnicy warsztatów na samym początku zostali zapytani o ich oczekiwania co do swojego udziału w warsztacie. Analizując przykładowe wypowiedzi uczestników daje się zaobserwować, że część z osób potrzebuje właśnie wsparcia w zakresie prowadzenia, udziału czy formułowaniu stanowisk podczas konsultacji społecznych.

Uczestnicy wskazali, że ich potrzeby w tym zakresie dotyczą głównie:

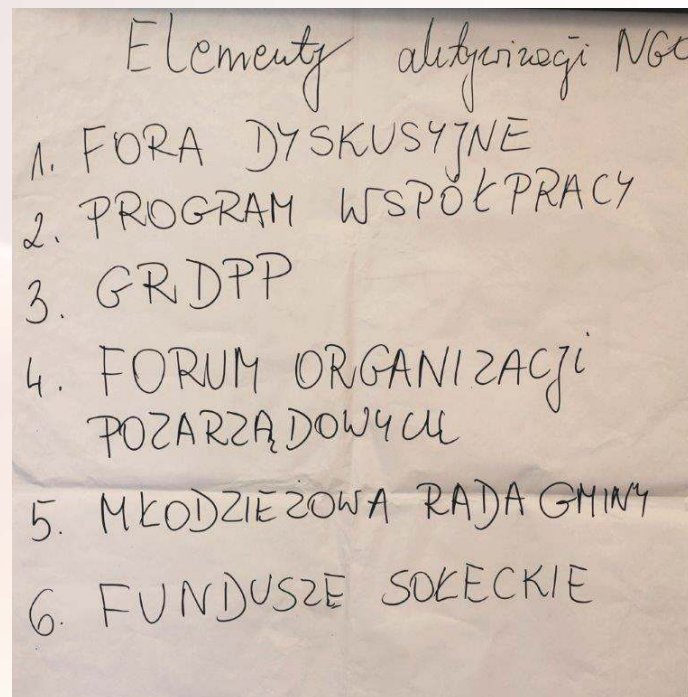
- *pomocy w prowadzeniu rozmów – współpracy z organizacjami*
- *zdobycie odpowiedniej wiedzy z zakresu konsultacji*
- *poznania metod konsultacji*
- *form przekazywania stanowisk w praktyce*
- *jak ma działać partnerstwo lokalne w procesie konsultacji społecznych?*
- *jak lepiej precyzować poglądy w procesie konsultacji, by były one dobrze rozumiane?*
- *jak skuteczniej konsultować?*
- *jak zmotywować organizacje do udziału w konsultacjach i do współpracy?*
- *umiejętności współpracy z trudnymi osobami*
- *jak w praktyce wykorzystać wyniki konsultacji społecznych?*
- *wiedzy na temat współpracy i konsultowania się*

Wypowiedzi te potwierdzają zasadność i rzeczywistą potrzebę organizowania szkoleń i innych działań podnoszących poziom świadomości w tym zakresie.

W ramach przeprowadzonych warsztatów można było zaobserwować wśród uczestników pewne wspólne obszary w zakresie spostrzegania tematyki konsultacji społecznych. Pierwszym obszarem był na pewno obszar nieznamomości tej tematyki oraz brak zaangażowania w procesy konsultacji realizowane zarówno na szczeblu gminnym jak i powiatowym. Większość z uczestników reprezentujących NGO szczerze przyznała, że nie brała udziału w konsultacjach społecznych, jako powody podawano przede wszystkim:

- *brak informacji o organizowanym procesie konsultacji*
- *ograniczony dostęp do informacji*
- *bierność przedstawicieli NGO*
- *złe doświadczenia z poprzednich konsultacji*
- *stereotypowe myślenie, że „i tak nic się nie zmieni”, „rządzi władza”*
- *strach i nieśmiałość przed prezentowaniem własnego stanowiska*
- *zrzucanie odpowiedzialności na innych*
- *wygody, czyli lepiej się nie wychylać*
- *brak czasu na analizę dokumentów*
- *zbyt obszerne dokumenty do analizowania*
- *brak umiejętności formułowania wniosków/postulatów*
- *brak pozytywnych wzorców jak konsultować*

Jak to zmienić?

Rekomendacje uczestników dotyczące organizowania i prowadzenia procesu konsultacji społecznych

Zastanawiając się nad sposobami rozwiązania poszczególnych ograniczeń uczestnicy warsztatów wskazali, że w obszarze docierania z informacją o konsultacjach społecznych do różnych środowisk przede wszystkim najważniejsze jest upowszechnienie informacji o konsultacjach różnymi metodami. Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia charakteru organizacji i osób potencjalnie zainteresowanych konsultacjami. Część z osób nie posiada dostępu do Internetu, a pozostała część nie śledzi stale stron internetowych, gdzie takie informacje są zamieszczane. Ponadto uczestnicy podkreślali, że trzeba pamiętać jeszcze o grupie wiekowej, która z Internetu rzadko korzysta, a jednak działa aktywnie np. w Klubach Seniora, czy innych organizacjach-Koła Gospodyń Wiejskich.

Uczestnicy wskazali następujące kanały dotarcia z informacją o konsultacjach społecznych do środowisk:

- *droga e-mailowa*
- *strony www + BIP*
- *tablice ogłoszeń (np. w sołectwach)*
- *poczta tradycyjna*
- *informacja telefoniczna*
- *kurendy*
- *prasa lokalna - ogłoszenia*
- *zebrania wiejskie*
- *ankiety/formularze*
- *SMS*
- *fora dyskusyjne*

Warto podkreślić, że w zestawieniu z wynikami badań zleconych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w zakresie efektywności mechanizmów konsultacji (z 2011 r.) wynika, że JST najczęściej korzystają z dwóch form ogłaszania procesu konsultacji tj.: BIP-strona www, gabłota w urzędzie oraz sporadycznie wysyłka listów lub e-maili.

Analizując kolejne bariery uczestnicy dostrzegli, że istotne jest podniesienie poziomu wiedzy w zakresie samego procesu konsultacji, tzn. większość osób mylnie rozumie konsultacje społeczne jako formę konsultowania swoich projektów czy pomysłów z pracownikami urzędów. Nie ma więc takiej świadomości, że konsultacje społeczne wpływają na procesy decyzyjne oraz na to co się będzie działo w przyszłości w lokalnej społeczności, zarówno jeśli chodzi o sferę społeczną jak i gospodarczą. Powodem takiego stanu rzeczy w opinii uczestników jest także niska promocja korzyści z konsultacji społecznych i aktywności obywatelskiej.

Bierność, która była także wymieniona jako bariera w angażowaniu się w działania może być przełamana jeśli pokaże się społeczeństwu, że w wyniku jego aktywności zachodzą konkretne zmiany. Tutaj dobrym przykładem był budżet partycypacyjny coraz szerzej stosowany również w województwie kujawsko-pomorskim (przykład Torunia).

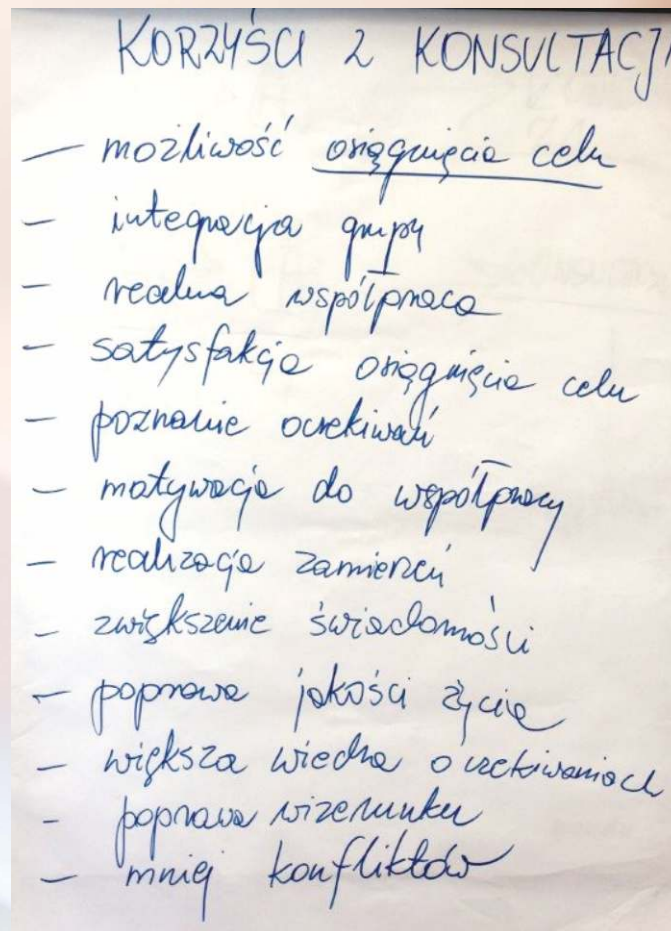
Uczestnicy dochodzili dalej do konkretnych wniosków co należy poprawić/zmienić czy ulepszyć by konsultacje społeczne były bardziej efektywne, a partycypacja obywatelska rzeczywista.

Wśród przykładów korzyści z omawianych rozwiązań uczestnicy wskazali:

- przełamanie barier pomiędzy uczestnikami konsultacji - przedstawicielami NGO i JST
- większa siła przebicia ze strony NGO
- wpływ na realizację pomysłów, misji, celów dla lokalnej społeczności
- zwiększenie wiary we własne możliwości
- realizacja pomysłów istotnych dla danego środowiska
- wzmacnianie współpracy pomiędzy organizacjami i instytucjami
- poznanie rzeczywistych potrzeb otoczenia
- nabycie nowych umiejętności z zakresu aktywnego udziału w procesach konsultacji i formułowania opinii
- możliwość osiągnięcia ważnego celu
- realną współpracę dla dobra wspólnego
- motywację do dalszej współpracy
- zwiększenie poziomu świadomości uczestników konsultacji społecznych i ich otoczenia
- poprawę jakości życia
- większą wiedzę o oczekiwaniach różnych grup społecznych

źródło: opinie uczestników

Wnioski:

1. **KONSULTACJE SPOŁECZNE** – należy upowszechnić pojęcie oraz rozszyfrować co się pod nim kryje, tak by każdy obywatel rozumiał je prawidłowo – w tym zadaniu szczególna rola lokalnych liderów i działaczy.
2. Zmiana sposobu myślenia o konsultacjach społecznych, dzięki podniesieniu poziomu wiedzy i świadomości społeczeństwa na ten temat.
3. Organizacja konsultacji społecznych poprzez próbę docierania do wszystkich potencjalnych uczestników różnymi kanałami dystrybucji informacji.
4. Pozytywny przekaz na temat korzyści z udziału w procesie konsultacji społecznych dla lokalnych środowisk.
5. Zwiększenie aktywności liderów NGO na rzecz pobudzania swoich środowisk do większej partycypacji obywatelskiej.
6. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce, podczas kolejnych konsultacji społecznych.
7. Wykorzystanie narzędzi ICT do zwiększenia zasięgu konsultacji społecznych.

Platforma internetowa do konsultacji on-line jako skuteczne narzędzie wspomagające współpracę administracji publicznej i społeczeństwa

Efektem dodatkowym realizacji projektu jest powstanie internetowej platformy do konsultowania on-line. Platforma jako narzędzie wspomagające procesy konsultacji może stać się efektywnym rozwiązaniem przyczyniającym się do upowszechnienia idei konsultacji społecznych, a w efekcie do zwiększenia zainteresowania społeczeństwa lokalnego do udziału w tych procesach.

Założeniem platformy jest umożliwienie wszystkim mieszkańcom powiatu świeckiego, a szczególnie poszczególnym gminom aktywne branie udziału w podejmowaniu decyzji poprzez wyrażanie swoich stanowisk na etapie konsultacji ogłaszanych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego.

Zaletą tego rozwiązania jest możliwość gromadzenia w jednym miejscu wszystkich aktualnych informacji o prowadzonych, a także zakończonych konsultacjach w różnych sprawach. Społeczeństwo uzyskuje więc możliwość monitorowania ilości i jakości prowadzonych konsultacji poprzez obserwacje aktywności poszczególnych urzędów, a także aktywności samych uczestników procesu konsultacji. Działa to także w drugą stronę i można monitorować poziom zaangażowania poszczególnych wspólnot lokalnych.

Dlatego prezentowane wyniki konsultacji dostarczą także cennych informacji o podejściu uczestników do konsultowanych obszarów na szczeblu gminnym i powiatowym¹⁷.

Zalety stosowania narzędzia ICT do organizowania i prowadzenia procesów konsultacji społecznych to:

- *Szybkość upowszechnienia informacji o konsultacjach społecznych*
- *Dostępność informacji w jednym miejscu – wykształcenie nawyku wchodzenia na tę stronę*

¹⁷ W momencie zakończenia publikacji portal funkcjonował dopiero 2 m-c.

- *Możliwość udziału w konsultacjach bez tracenia czasu na dojazdy na np. spotkania konsultacyjne, wysyłkę listów itp.*
- *Możliwość udziału w konsultacjach w dogodnym dla uczestnika terminie i czasie*
- *Możliwość śledzenia wszystkich aktywności poprzez monitoring strony*
- *Możliwość łatwego udziału poprzez nieskomplikowaną aplikację*
- *Przejrzystość interfejsu portalu*

Jak to działa, każdy zainteresowany może sprawdzić na stronie internetowej

www.inkubator.com.pl

Zrzut ekranu platformy do konsultacji on-line

Zrzut ekranu – jak uruchomić aplikację

Zrzut ekranu – aktywność JST i obywateli w procesie konsultacji

The screenshot displays the website's header with the title 'STOWARZYSZENIE WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO ZIEMI ŚWIECKIEJ "INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI"'. Below the header is a navigation bar with links: O NAS, AKTUALNOŚCI, PROJEKTY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, WARTO PRZECZYTAĆ, and KONTAKT. The main content area is divided into two columns: 'Konsultacje - aktywne' (Active Consultations) and 'Konsultacje - zakończone' (Completed Consultations). Each column lists municipalities with their respective coats of arms and the number of events held.

Konsultacje - aktywne	Konsultacje - zakończone
GINNA BUKOWIEC Ilość wydarzeń: 1	GINNA BUKOWIEC Ilość wydarzeń: 1
GINNA NOWE Ilość wydarzeń: 1	GINNA DRAGACZ Ilość wydarzeń: 2
GINNA JEŻEWÓ Ilość wydarzeń: 1	GINNA DRZYCİM Ilość wydarzeń: 2
GINNA OSIE Ilość wydarzeń: 1	GINNA JEŻEWÓ Ilość wydarzeń: 1
POWIAT ŚWIECKI Ilość wydarzeń: 2	GINNA LUBNO Ilość wydarzeń: 2
	GINNA NOWE Ilość wydarzeń: 1
	GINNA OSIE Ilość wydarzeń: 1

Zrzut ekranu – przykładowy temat konsultacji społecznych w gminie Bukowiec

The screenshot displays the website's header with the title 'STOWARZYSZENIE WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO ZIEMI ŚWIECKIEJ "INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI"'. Below the header is a navigation bar with links: O NAS, AKTUALNOŚCI, PROJEKTY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, WARTO PRZECZYTAĆ, and KONTAKT. The main content area features a section for 'Gmina Bukowiec' with a photo of a building and the title 'Strategia Usuwania Azbestu w Gminie Bukowiec'. Below the photo, the text reads: 'Czas trwania: 2014-06-13 - 2014-06-29' and 'Autor: Gmina Bukowiec'. There is a link 'Więcej...'. Below this, there are three sections: 'Zaloguj się' (Login), 'Newsletter', and 'Wyszukaj' (Search). The 'Zaloguj się' section has fields for 'Login:' and 'Hasło:' (Password), a 'Zaloguj' button, and a link to 'Nie pamiętasz hasła? Zaloguj swoje konto! Regulamin'. The 'Newsletter' section has fields for 'Name:' and 'Email:', and a 'Wyślij' button. The 'Wyszukaj' section has a search bar with the placeholder 'Szukaj...' and a 'Szukaj' button. At the bottom, there is a footer with logos for 'Współfinansowane ze środków Powiatu Świeckiego i Gminy Bukowiec' and 'Design & Created by Reaktor'.

[illegible]

STOWARZYSZENIE WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO ZIEMI ŚWIECKIEJ

"INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI"

Program Współpracy Gminy Bukowiec z organizacjami pozarządowymi

Gmina Bukowiec

Termin zakończenia konsultacji: **03 maja 2014**

UCHWAŁA NR XXIII./13 RADY GMINY BUKOWIEC – oryginał
 Skróć dokumentu publicznego – uproszczenie treści oryginalnego dokumentu na potrzeby konsultacji

Konsultacje zakończone
 Zapraszamy do zapoznania się ze sprawozdaniem z konsultacji

Załączniki:

Plik

 Bukowiec_współpraca_wynik konsultacji.pdf

Zaloguj się

Login:

Hasło:

[Nie pamiętasz hasła?](#)
[Zaloguj swoje konto!](#)
[Regulamin](#)

Newsletter

Name:

Email:

Wyszukaj

Współfinansowane ze środków
 Powiatu Świeckiego i Gminy Świecie

Designed & Created by [WSP](#)

34

Bibliografia:

1. RAPORT KOŃCOWY Z BADANIA EFEKTYWNOŚCI MECHANIZMÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH, MillwardBrown SMG/KRC oraz Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, W-wa 2011 r.
2. Badanie potrzeb organizacji pozarządowych w zakresie polityki lokalowej Gminy Miasta Toruń, UM Toruń 2012 r.
3. Regulamin Konsultacji Społecznych w Toruniu.
4. Europejska Inicjatywa Obywatelska - przewodnik, KE, 2011 r.
5. Dagmir Długosz, Jan Jakub Wygnański, Obywatele współdecydują. Przewodnik po partycypacji społecznej, Warszawa 2005 r.
6. Barbara Gąciarz, Włodzimierz Pańków, Dialog społeczny po polsku – fikcja czy szansa, Instytut Spraw Publicznych, 2001 r.
7. Zasady konsultacji przeprowadzanych podczas przygotowywania dokumentów rządowych, Ministerstwo Gospodarki, 2009 r. KRM (0102-40-09).
8. Kanon Lokalnych Konsultacji Społecznych, 2014 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie – informacje o projekcie pt. „ <i>Aktywnie konsultujemy – lepiej współpracujemy</i> ”	3
2. Dialog społeczny i obywatelski w koncepcji europejskiego modelu społecznego	5
3. Konsultacje społeczne jako ważne narzędzie w dialogu społecznym	11
4. Konsultacje społeczne istotną formą współpracy administracji publicznej z obywatelami	18
5. Doświadczenia uczestników projektu w obszarze konsultacji społecznych	25
5.1 Rekomendacje uczestników dotyczące organizowania i prowadzenia procesu konsultacji społecznych	27
6. Platforma internetowa – narzędzie wspomagające współpracę administracji publicznej i społeczeństwa	31

REALIZATORZY PROJEKTU:

LIDER

Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej
„Inkubator Przedsiębiorczości”

ul. Chmielniki 2b, 86-100 Świecie

biuro@inkubator.com.pl

www.inkubator.com.pl

PARTNER

Powiat Świecki

ul. Generała Józefa Hallera 9, 86-100 Świecie

sekretariat@csw.pl

www.csw.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego